

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Факультет документальних комунікацій та менеджменту
Кафедра документальних комунікацій і бібліотечної справи

**ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ДОКУМЕНТАЛЬНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ
СИСТЕМ У СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНО-
КОМУНІКАЦІЙНОМУ СЕРЕДОВИЩІ**

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції

(м. Рівне, 10 лютого 2016 р.)

Рівне — 2016

Рекомендовано до опублікування кафедрою документальних
комунікацій і бібліотечної справи РДГУ
(протокол № 2 від 28 лютого 2016 р.)

Редакційна колегія: Г. В. Сілкова, Ж. В. Бабенко, М. С. Костенко,
Р. М. Крет

Загальна редакція М. С. Костенко
Науковий консультант Г. М. Швецова-Водка

УДК 002+01+02

П 78

Проблеми розвитку документально-інформаційних систем у сучасному інформаційно-комунікаційному середовищі : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Рівне, 10 лют. 2016 р.) / ред. кол.: Г. В. Сілкова, Ж. В. Бабенко, М. С. Костенко, Р. М. Крет ; за заг. ред. М. С. Костенко ; наук. консультант Г. М. Швецова-Водка ; Рівнен. держ. гуманітар. ун-т, каф. докум. комунікацій і бібл. справи. — Рівне : РДГУ, 2016. — 200 с.

Видання містить тези доповідей та повідомлення, подані на Всеукраїнську науково-практичну інтернет-конференцію «Проблеми розвитку документально-інформаційних систем у сучасному інформаційно-комунікаційному середовищі», організовану кафедрою документальних комунікацій і бібліотечної справи Рівненського державного гуманітарного університету. Матеріали збірника охоплюють широке коло проблем інформаційної сфери і суміжних галузей наукових знань.

Призначене для фахівців у сфері інформаційної діяльності.

Опубліковані матеріали відбивають точку зору авторів, яка не завжди збігається з думкою редакційної колегії. Відповідальність за наведені в публікаціях дані і точність цитувань несуть автори.

© Рівненський державний гуманітарний університет,
кафедра документальних комунікацій і бібліотечної справи, 2016

© Редакційна колегія збірника (укладання), 2016

© Автори статей, 2016

освіти у ВНЗ, створювати науково-методичні підрозділи, ефективність діяльності яких залежатиме від функціонування досконалої електронної бази даних.

Список використаної літератури

1. Про Центр моніторингу якості освіти Рівненського державного гуманітарного університету : положення від 25.01.2012 / Рівнен. держ. гуманітар. ун-т. — Рівне, 2012. — 5 с.

2. Анненкова А. П. Моніторинг якості освіти у ВНЗ [Електронний ресурс] / А. П. Анненкова. — Режим доступу: <http://e-learning.onu.edu.ua/stati/pedagog-ka-vishoshkoli/an-nkova-p-mon-toring-jakost-osv-ti-u-vnz.html> (дата звернення: 22.01.16). — Назва з екрана.

УДК 378.147:023.5

Г. В. Сілкова

ІНФОРМАЦІЙНА, БІБЛІОТЕЧНА ТА АРХІВНА СПРАВА: НОВА СПЕЦІАЛЬНІСТЬ ЧИ МОДИФІКАЦІЯ ІСНУЮЧИХ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ?

Інформаційна діяльність кожного року зазнає суттєвих змін. В практику впроваджуються новітні інформаційні технології, комп'ютерні мережі з різноманітними базами даних стають найпоширенішим каналом комунікації між суб'єктами інформаційних процесів. Тому не втрачає своєї актуальності проблема підготовки фахівців з інформаційної діяльності, які здатні застосовувати інформаційні технології для опрацювання інформаційних потоків, створювати системи інформаційного забезпечення, організувати використання документних інформаційних ресурсів.

Процеси інформаційної діяльності здійснюють представники різних професій, пов'язаних з опрацюванням інформаційних масивів та потоків. Метою інформаційної діяльності можна вважати створення системи інформаційного забезпечення базової діяльності споживача інформації, яка передбачає пошук та виявлення вихідної інформації, проведення спеціальних досліджень для виявлення такої інформації, аналітико-синтетичне опрацювання інформації, створення інформаційних документів, впорядкування інформаційних масивів, накопичення інформації у вигляді БД, доведення інформації до споживача.

Новий перелік галузей та спеціальностей, за якими готуватимуть фахівців в Україні, затверджений МОНУ, не тільки не розв'язав проблему професійної підготовки

бакалавра та магістра документознавства та інформаційної діяльності, але й ще більше ускладнив її. Залишаються дискусійними такі аспекти:

- якими мають бути спеціалізації нової спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»;

- які складові мають формувати зміст підготовки за новою спеціальністю та визначеними спеціалізаціями;

- як зіставити у фаховій підготовці документологічну, діловодну, аналітичну та організаторсько-управлінську складові;

- яким має бути перелік нормативних дисциплін фундаментальної та професійно-орієнтованої підготовки за новою спеціальністю та чи має він бути обов'язковим для всіх ВНЗ;

- які освітньо-кваліфікаційні рівні варто зберегти у підготовців фахівців і яке місце у цій системі мають посісти училища (коледжі);

- як зіставити теоретичний, технологічний, методичний та організаторський аспекти підготовки бакалаврів та магістрів нової спеціальності у навчальних дисциплінах.

Окреслені питання не вичерпують всіх освітніх проблем, це лише верхівка айсбергу модифікації інноваційних процесів підготовки фахівців в Україні.

Навряд чи можна дати пропозиції щодо всіх поставлених проблем, тому зупинимося на пріоритетних складових професійних компетенцій фахівця документно-інформаційної сфери різних освітньо-кваліфікаційних рівнів та спробуємо визначити орієнтований перелік навчальних дисциплін, які їх формуватимуть.

Документологічна складова, як теоретичне підґрунття всієї фахової підготовки документознавців та інформаційних посередників, забезпечується, передусім, ustalеними навчальними дисциплінами «Документознавство», «Лінгвістичні основи документознавства», «Документне фондознавство».

Діловодна складова є змістом таких навчальних дисциплін як «Діловодство», «Комп'ютерні технології в діловодстві та електронний документообіг», «Ділове архівознавство», «Документне забезпечення управлінської діяльності». Названі дисципліни забезпечують знання нормативних вимог щодо складання службових документів та всіх етапів циклу їх функціонування від створення до архівування.

Виконання технологічних функцій та типових задач з інформаційного забезпечення потреб користувачів формують такі навчальні дисципліни: «Аналітико-синтетична переробка інформації», «Методика інформаційної роботи», «Інформаційно-

аналітична діяльність», «Зв'язки з громадськістю», «Галузеві інформаційні ресурси», «Інформаційне забезпечення предметних областей».

Комп'ютерні технології у сфері інформаційної діяльності формуються такими навчальними дисциплінами: «Прикладна інформатика», «Системи управління базами даних», «Прикладне програмне забезпечення», «Прикладні інформаційні системи».

Професійні знання та вміння з організаторсько-управлінської складової забезпечуються навчальними дисциплінами: «Теорія і практика референтської та офісної діяльності», «Інформаційний менеджмент», «Маркетинг інформаційних продуктів і послуг», «Організація діяльності інформаційних установ».

Окреслене коло навчальних дисциплін має формувати основні фахові принципи роботи бакалавра інформаційної сфери, тому вони мають скласти нормативний блок підготовки за спеціалізацією «Документознавство та інформаційна діяльність» спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».

Вибіркові дисципліни слід визначати з погляду особливостей інформаційної структури тих регіонів, де здійснює свою діяльність навчальний заклад. Блок навчальних курсів за вибором студента найбільш мінливий і залежний від змін інформаційно-документних потреб суспільства, тому він не може бути визначений заздалегідь на тривалий термін і навряд чи буде сталим.

Розподіл навчальних дисциплін зі спеціалізації «Документознавство та інформаційна діяльність» на дисципліни фундаментальної та професійно-орієнтованої підготовки, з нашого погляду, є умовним.

Дисципліни блоку фундаментальної підготовки слід профілізувати до предметної сфери і вони стають теоретико-методологічною базою формування професійних компетенцій. Профілізація блоку фундаментальних дисциплін унеможливорює однаковість цього блоку навчальних дисциплін з аналогічним блоком зі спеціалізації «Бібліотечна справа», адже змістове наповнення навіть однакових за назвами навчальних дисциплін обох спеціалізацій має бути різним.

Блок професійно-орієнтованих дисциплін чітко спрямовується на підготовку бакалавра до виконання типових задач з предметної діяльності і поглиблює знання студентів з основних функцій і принципів інформаційної справи, які становлять зміст навчальних дисциплін блоку фундаментальних дисциплін.

Розгляд формування професійних компетенцій з погляду освітньо-кваліфікаційних рівнів підготовки дозволяє запропонувати формування основ документологічної, діловодної та організаторської складової в училищах (коледжах) на рівні засвоєння загальних теоретичних основ та посиленої підготовки з технології

діяльності в інформаційній сфері. Це дозволить продовжити поглиблену підготовку фахівців з інформаційної діяльності на рівні бакалаврату у ВНЗ за скороченим терміном навчання.

Магістерська підготовка з інформаційної справи може ґрунтуватися на формуванні професійних компетенцій з інформаційного забезпечення державних органів влади (спеціалізація «Інформаційні системи підтримки державних органів управління»), інформаційно-аналітичне забезпечення користувачів (спеціалізація «Інформаційна аналітика» або «Консолідована інформація» тощо), інформаційне забезпечення діяльності бізнес-структур (спеціалізація «Бізнес-інформресурси»), прикладне інформаційне забезпечення (спеціалізація «Документно-інформаційні системи»). Разом з тим, зауважимо, що поглиблена фахова підготовка з інформаційного забезпечення певної галузі потребує фахових знань з предметної області, що в межах підготовки за спеціальністю «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» здійснювати проблематично.

УДК 023.5:378.600.8

А. А. Соляник

**ЗМІСТ ІНВАРІАНТНОЇ ЧАСТИНИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРА ТА МАГІСТРА ЗІ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 029 «ІНФОРМАЦІЙНА, БІБЛІОТЕЧНА ТА АРХІВНА
СПРАВА»**

Євроінтеграційні вектори модернізації вищої освіти України спрямовують науково-педагогічну громадськість на розгортання продуктивної співпраці з центральними органами виконавчої влади у сфері освіти і науки, роботодавцями, навчальними закладами, представниками академічної науки щодо розробці методології та змісту освіти, розроблення системи стандартів освіти, впровадження найсучасніших педагогічних та інформаційних технологій. Нині відбувається формування організаційно-правових засад такої співпраці: затверджено «Положення про Науково-методичну раду Міністерства освіти і науки України», в структурі якої буде створено 5 секторів, зокрема й сектор вищої освіти, основними робочими органами якого стануть науково-методичні комісії та галузеві підкомісії. Ці структури будуть відповідати за організацію розроблення стандартів освіти, подання їх проектів на розгляд Науково-методичної ради (НМР) та остаточне затвердження Колегією Міністерства освіти та науки України [1; 2].

ЗМІСТ

<i>ПЕРЕДНЄ СЛОВО</i>	3
<i>СЕКЦІЯ 1 ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ФАКТОР ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРОЦЕСІВ ДІЯЛЬНОСТІ ІНФОРМАЦІЙНИХ УСТАНОВ</i>	5
Бабенко Ж. В. Трансформація процесів інформаційної діяльності у сучасному інформаційно-комунікаційному середовищі	6
Бережна К. С. Організаційна структура публічних бібліотек України в умовах інформатизації.....	9
Біловус Г. Г. Краєзнавчий довідково-бібліографічний апарат: традиції та інновації (за матеріалами фахової періодики 2000—2014 рр.)	11
Мар’їна О. Ю. Віртуалізація інформаційних продуктів бібліотек.....	14
Моторна Н. І. Просування інформаційних продуктів та послуг у сучасному інформаційно-комунікаційному просторі.....	16
Николишин С. М. Масова робота бібліотеки у сучасному інформаційно-комунікаційному середовищі	21
Пасічник Л. П. Бібліографічний облік і пошук промислових каталогів	23
Пересунько С. С. Бібліотека як складова інформаційно-комунікаційного простору	25
Промська О. Л. Електронні біографічні ресурси Рівненської обласної універсальної наукової бібліотеки	27
Степко О. М. Використання інформаційних технологій бібліотекою ООН імені Дага Хаммаршельда.....	29
Трачук Л. Ф. Користувачі як співтворці електронних бібліотек: зарубіжний досвід.....	32
Шитикова Т. Н., Матвеева Е. В., Юнаковская В. В. Университетская библиотека: новый этап в информационном обслуживании пользователей	33
<i>СЕКЦІЯ 2 РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ БІБЛІОТЕК В УМОВАХ ВЕБ-СЕРЕДОВИЩА</i>	37
Костенко М. С. Сайти обласних універсальних наукових бібліотек Західного регіону України в системі засобів інформаційного забезпечення культури і мистецтва	38
Нефедов К. Ю. Електронні бази даних античних текстів як інформаційний ресурс	40
Польова Т. В. Автоматизовані технології отримання наукової інформації	42
Постельжук О. М. Веб-сайт Дубенської центральної районної бібліотеки у віртуальному інформаційному просторі	44
Рибачук Н. В. Шляхи використання інформаційних ресурсів Волинської державної обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Олени Пчілки в умовах розвитку веб-середовища.....	46
Смолій С. І. Інтернет-технології як чинник трансформації процесів інформаційної роботи.....	48
Соколовська Т. Б. Трансформаційні процеси в інформаційному середовищі бібліотеки	52
Чорній В. І. Шляхи підвищення ефективності використання інформаційних ресурсів бібліотечних установ в умовах розвитку веб-середовища	54
Шилюк О. І. Вплив веб-середовища на розвиток інформаційного потенціалу бібліотеки	56

Яцечко-Блаженко Т. В. Польські інформаційні ресурси з пошуку генеалогічної інформації	58
СЕКЦІЯ 3 УПРАВЛІННЯ ДОКУМЕНТАЦІЄЮ У СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ	61
Бричник Ю. В., Шпортько О. В. Автоматизація постановки на контроль періодично виконуваних документів.....	62
Литвинська С. В., Білоус Ю. В. Функціонування автоматизованої системи діловодства Верховного Суду України	64
Прігунов О. В., Щербивок Н. В. Зберігання документів у сучасному інформаційно-комунікаційному просторі.....	66
Щербіна О. С., Гаврилюк Л. Б. Автоматизація управління документованою інформацією	68
Щербіна О. С., Поліщук Н. Л. Вплив інформаційних ресурсів на забезпечення розвитку і безпеки підприємства.....	70
СЕКЦІЯ 4 ФАХОВА ПІДГОТОВКА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТА БІБЛІОТЕЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ В УМОВАХ ЗМІН ІНФОРМАЦІЙНОЇ СФЕРИ СУСПІЛЬСТВА	73
Артюхова Л. В. Інноваційна діяльність у сучасних освітніх закладах культури: досвід, проблеми, перспективи	74
Артюхова Л. В. Реформування фахової підготовки інформаційних та бібліотечних працівників в умовах змін інформаційної сфери суспільства (з досвіду роботи викладачів циклової комісії бібліотечних дисциплін та діловодства Тульчинського училища культури).....	77
Бордюк В. М. Ефективність тренінгу офісного працівника.....	79
Ватковська М. Г. Дистанційна освіта в сучасному інформаційному просторі.....	83
Гадомська О. П. Інформаційні технології як засоби удосконалення підготовки фахівців документно-інформаційної сфери	85
Глазунова Л. В. Дистанційний курс «електронна бібліографія»: можливості професійного розвитку бібліотекарів-бібліографів України.....	87
Грабар Н. Г. Формування творчого потенціалу бібліотечних фахівців у інформаційно-комунікаційну добу	89
Демчина Л. І. Світовий досвід документологічної підготовки як компоненти бібліотечно-інформаційної освіти.....	92
Дербеньова Л. В. Документна лінгвістика у документно-інформаційній комунікації	95
Дікунова О. А. Інформаційно-технологічна підготовка у системі професійного розвитку фахівців бібліотеки вищого навчального закладу	97
Жук В. М. Роль дисципліни «паблік рілейшнз і бібліотека» в підготовці бібліотечних фахівців у Рівненському державному гуманітарному університеті	99
Зацерківна М. О. Маркетинговий консалтинг: сутність та загальна характеристика	101
Зозуля С. М. Формування професійних компетентностей бібліотечних працівників у контексті модернізації науково-інформаційної діяльності книгозбірень	103
Карнаух І. А. Бібліотечні працівники на дистанційних курсах Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» «куратор змісту».....	106
Карpenko O. O. Libraries as learning organizations for improving the effectiveness of the library management.....	109

Кондратюк М. М. Підвищення інформаційно-технологічної компетенції викладача дисциплін документно-комунікаційного циклу.....	111
Кухаренко А. Л. Бібліотека вищого навчального закладу — генератор світоглядних цінностей студентської молоді	113
Матвійчук О. Є. Підготовка та підвищення кваліфікації фахівців бібліотечної сфери в Київському університеті імені Бориса Грінченка	115
Мельник С. М. Этическая составляющая профессиональной деятельности современного специалиста-документоведа.....	117
Мірошниченко А. А. Особливості віддаленого доступу до знань.....	120
Парафійник Н. І. Інформаційно-аналітичні практики як складова фахової підготовки інформаційних та бібліотечних спеціалістів	122
Польова Т. В. Сучасні принципи формування інформаційного забезпечення наукових досліджень	124
Попчук О. В. Поєднання теоретичного та практичного аспектів у формуванні професійної культури майбутніх документознавців	126
Попчук Н. М. Електронна база даних щодо якості освіти у вищому навчальному закладі	128
Сілкова Г. В. Інформаційна, бібліотечна та архівна справа: нова спеціальність чи модифікація існуючих професійних компетенцій?.....	130
Соляник А. А. Зміст інваріантної частини освітньо-професійної програми підготовки бакалавра та магістра зі спеціальності 029 «інформаційна, бібліотечна та архівна справа»	133
Татакі О. О. Комп'ютерно-орієнтоване навчальне середовище як засіб модернізації вищої освіти	136
Ткаченко О. О. Основні складові категорії позиціонування.....	138
Томчик В. О. Інформаційні технології як засоби удосконалення підготовки фахівців документно-інформаційної сфери.....	140
Черніговець Т. І. Інтерактивні методи — важливий чинник оптимізації професійної підготовки офісних працівників у вищому навчальному закладі	143
Якубовська М. Г. Ефективні засоби навчання риторики (з досвіду викладання дисципліни майбутнім фахівцям із документознавства та інформаційної діяльності).....	145
СЕКЦІЯ 5 СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАЦІЙНІ АСПЕКТИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	148
Анісімова О. М., Сумарук Н. Ю. Розбудова електронної взаємодії для ефективного функціонування органів місцевого самоврядування	149
Бережняк О. В. Видання зарубіжної художньої літератури в Україні у 2001—2010 рр. (за результатами бібліометричного аналізу)	151
Бурківська Л. Ю., Григораш С. М. Соціальна проблематика регіональної преси	153
Бучковська О. Ю. Культурна комунікація як компонент культурного розвитку людини	156
Волинець В. О. Мультимедіа як феномен культури.....	158
Карпюк Д. В. Визначення поняття «електронний документ»: український досвід.....	160
Крет О. В. Особливості інформаційно-комунікаційної співпраці державних структур України з громадськістю щодо забезпечення процесу впровадження транспарентності державної влади	162

Крет Р. М. Інтернет як засіб масової комунікації	164
Кукушкін О. М. Аналіз стану рекламно-комунікаційного ринку України у 2013—2015 роках та перспективи його розвитку в 2016 році	166
Мельник С. П. Про особливості міфологічного маніпулювання в агітаційно-пропагандистській діяльності (на прикладі використання міфообразів).....	169
М'якота А. Р. Віртуальний тур як інноваційний метод презентаційної діяльності вищого навчального закладу.....	172
Петренко О. В. Статистика друку дитячої книги в Україні у другій половині XIX — на початку XX ст.....	174
Рабчун І. В., Рабчун О. С., Товт І. С. Організація інформаційних систем у віртуальному середовищі	180
Трач Ю. В. Дослідження молодіжних субкультур як один із пріоритетних напрямів у культурології.....	181
Швецова-Водка Г. М. Дискусійні питання визначення функцій документа.....	183
Шлапак І. М. Науково-технічний переклад як різновид міжкультурної комунікації.....	185
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	188

Наукове видання

**ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ДОКУМЕНТАЛЬНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ
СИСТЕМ У СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОМУ
СЕРЕДОВИЩІ**

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції

(м. Рівне, 10 лютого 2016 р.)

Редакційна колегія:

Г. В. Сілкова, Ж. В. Бабенко, М. С. Костенко, Р. М. Крет

Загальна редакція М. С. Костенко

Науковий консультант Г. М. Швецова-Водка

Відповідальна за випуск: Г. В. Сілкова

Підписано до друку 22.03.16

Формат 60x84/16

Умов. др. арк. 10,7. Тираж 100 прим.

Редакційно-видавничий відділ

Рівненського державного гуманітарного університету

33028, м. Рівне, вул. С. Бандери, 12